

: अनुक्रमणिका :

कोष्टक यादी	पृष्ठांक
चित्र आकृती, तक्ता व नकाशा यादी	
प्रकरण पहिले : <u>प्रस्तावना</u>	1 - 9
प्रस्ताविक	
समस्येचे शब्दांकन	
संशोधनाची गरज व महत्त्व	
संशोधन अभ्यासाची उद्दिष्टे	
संशोधन अभ्यासाची गृहीतके	
संशोधन अभ्यासाची व्याप्ती.	
समस्येच्या विधानात वापरलेल्या संज्ञेचा अर्थ	
संदर्भ	
प्रकरण दुसरे : <u>संशोधन विषयाशी संबंधित साहित्याचा अभ्यास</u>	10 - 25
1. शालेय विषय अध्यापनात दृक-श्राव्य साधनांचा प्रभाव	
2. भारतातील दृक - श्राव्य साधनांची प्रगती	
3. पारंपारिक पद्धतीचे अध्यापन व दृक - श्राव्य साधने वापरून केलेला अभ्यास	
4. शालेय ध्वनिक्षेपण	
5. शालेय दूरदर्शन	
6. चित्रफिती व सिनेमा	
7. इतर प्रकारांचा अभ्यास	
संदर्भ	

प्रकरण तिसरे : दृक - श्राव्य साधनांची उत्क्रांती

26 - 44

ऐतिहासिक पार्श्वभूमी

भारतातील दृक - श्राव्य साधनांची वाढ

दृक - श्राव्य साधनांची महाराष्ट्रातील प्रगती

दृक - श्राव्य साधनांची गरज व महत्त्व

दृक - श्राव्य साधनांची संकल्पना, वर्गीकरण व स्पष्टीकरण
संदर्भ

प्रकरण चौथे : संशोधनाची कार्यपद्धती

45 - 54

संशोधन पद्धती

सर्वेक्षण पद्धती

माहिती मिळविण्याची ठिकाणे

संशोधनासाठी वापरलेली साधने

प्रश्नावली

मुलाखती

निरीक्षण

नमुना निवड

संदर्भ

प्रकरण पाचवे : माहितीचे पृथकरण व विशदीकरण

55 - 109

मुख्याध्यापकांची मते - मुख्याध्यापकाची सर्वसामान्य माहिती.

शाळेची सर्वसामान्य माहिती.

दृक - श्राव्य साधनांची व्यवस्था

दृक - श्राव्य साधनांची उपलब्धता व वापर

शिक्षकांची मते - शिक्षकांची सर्व सामान्य माहिती.

दृक - श्राव्य शिक्षण प्रशिक्षणाची माहिती

दृक - श्राव्य साधनांची उपलब्धता

दृक - श्राव्य साधनांचा वापर

निरीक्षण

दृक श्राव्य साधने निमित्ती व वापर यांचा आराखडा.

प्रकरण सहावे : सारांश, निष्कर्ष व शिफारशी

• प्रकरणानुसार सारांश

• निष्कर्ष

शिफारशी

पढील संशोधनासाठी सुचविलेले विषय

संदर्भ ग्रंथ सूची :

परिशिष्ट :-

- अ) मुख्याध्यापकांसाठी प्रश्नावली
- ब) शिक्षकांसाठी प्रश्नावली
- क) मुलाखती घेतलेल्या व्यक्तींची यादी
- ड) मुलाखतीचे शेड्युल (नमुना)
- इ) निरीक्षण शेड्युल
- फ) माध्यमिक शाळांच्या नावांची यादी
- ग) तुकड्यांची संख्या व उपलब्ध साधनांची संख्या
यातील सहसंबंध गुणक

कोष्टक यादी

कोष्टक	पृष्ठांक
4.1	निवड केलेल्या व प्रतिसाद देणा-या शाळा 51
4.2	प्रश्नावलीस प्रतिसाद देणारे मुख्याध्यापक व शिक्षक 52
5.1	मुख्याध्यापकांचे शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 55
5.2	मुख्याध्यापकांचे अध्यापन अनुभवानुसार वर्गीकरण 56
5.3	मुख्याध्यापकांच्या अनुभवानुसार वर्गीकरण 57
5.4	मुख्याध्यापकांचे अध्यापन विषयानुसार वर्गीकरण 58
5.5	मुख्याध्यापकांचे अध्यापन इयत्तानुसार वर्गीकरण 59
5.6	शाळांचे स्थापनावर्षानुसार वर्गीकरण 60
5.7	इयत्ता व तुकड्यांच्या संख्येनुसार शाळांचे वर्गीकरण 61
5.8	विद्यार्थी संख्येनुसार शाळांचे वर्गीकरण 62
5.9	शिक्षक संख्येनुसार शाळांचे वर्गीकरण 63
5.10	खोल्यांच्या संख्येनुसार शाळांचे वर्गीकरण 64
5.11	इमारत मालकीनुसार शाळांचे वर्गीकरण 65
5.12	दृक- श्राव्य साधनासाठी स्वतंत्र खोली असणा-या शाळा 66
5.13	स्वतंत्र खोली नसणा-या शाळांचे पर्यायी व्यवस्थेनुसार वर्गीकरण 67
5.14	दृक - श्राव्य साधने देखरेखीसाठी स्वतंत्र व्यक्ती असणा-या शाळांचे वर्गीकरण 68
5.15	व्यक्ती नेमणूकी संदर्भात अडचणीनुसार शाळांचे वर्गीकरण 68
5.16	प्रशिक्षित व्यक्तीच्या नेमणुकीच्या अडचणीवर योजलेल्या उपायानुसार शाळांचे वर्गीकरण 69
5.17	प्रशिक्षित व्यक्तीच्या नेमणूकीच्या अभावाबाबत सुचविलेल्या उपायानुसार शाळांचे वर्गीकरण 70
5.18	अप्रक्षेपित दृक - श्राव्य साधनांची उपलब्धता व वापर 71
5.19	प्रक्षेपित दृक - साधनानुसार वर्गीकरण 72
5.20	श्राव्य - साहित्याची उपलब्धता व वापर 73

	कोष्टक	पृष्ठांक
5.21	दृक - श्राव्य साहित्याची उपलब्धता व वापर	74
5.22	दृक - श्राव्य साधनासाठी अटी	75
5.23	शैक्षणिक साधने खरेदी करण्यासाठी खर्च केलेल्या किंमतीनुसार शाळांचे वर्गीकरण	77
5.24	1992 - 93 यावर्षी साधने खरेदी करणा-या शाळा	78
5.25	1992 - 93 या वर्षी साधने खरेदी करण्यासाठी किती रक्कम खर्च करणार त्यानुसार शाळांचे वर्गीकरण	78
5.26	साधने खरेदी करण्यास येणा-या अडचणीनुसार शाळांचे वर्गीकरण	79
5.27	एन.सी.ई.आर.टी. संच मिळालेल्या शाळा	80
5.28	दृक - श्राव्य साधनांचा वापर परिणामकारकपणे करण्यामध्ये येणा-या अडचणीनुसार शाळांचे वर्गीकरण	81
5.29	दृक - श्राव्य साधनांचा वापर परिणामकारक करण्यास येणा-या अडचणीवर योजलेल्या उपायानुसार शाळांचे वर्गीकरण	83
5:30	सुचवलेल्या उपायानुसार शाळांचे वर्गीकरण	84
5.31	प्रश्नावल्या भरून प्रतिसाद देणा-या शिक्षकांचे वर्गीकरण	85
5.32	शैक्षणिक पात्रतेनुसार शिक्षकांचे वर्गीकरण	86
5.33	पदवीच्या विषयानुसार शिक्षकांचे वर्गीकरण	87
5.34	अध्यापन अनुभवानुसार शिक्षकांचे वर्गीकरण	88
5.35	प्रश्नावलीसाठी निवडलेल्या विषयानुसार शिक्षकांचे वर्गीकरण	89
5.36	दृक - श्राव्य साधनांच्या शिक्षण - प्रशिक्षणानुसार शिक्षकांचे वर्गीकरण	90
5.37	दृक - श्राव्य प्रशिक्षण न करण्याची कारणे	90
5.38	अप्रक्षेपित दृक साधनांच्या उपयोगानुसार वर्गीकरण-भषा	92
5.39	अप्रक्षेपित दृक साधनांच्या उपयोगानुसार वर्गीकरण - समाजशास्त्र	93
5.40	अप्रक्षेपित दृक साधनांच्या उपयोगानुसार वर्गीकरण - शास्त्र	94

	कोष्टक	पृष्ठांक
5.41	प्रक्षेपित दृक साधनांच्या उपयोगानुसार वर्गीकरण	96
5.42	श्राव्य साधनांच्या वापरानुसार वर्गीकरण	98
5.43	दृक - श्राव्य साधनांच्या वापरानुसार वर्गीकरण	100
5.44	शालेय आकाशवाणीच्या उपयोगानुसार वर्गीकरण	101
5.45	आकाशवाणीचा उपयोग करण्यात येणा-या अडचणीनुसार वर्गीकरण	102
5.46	आकाशवाणीचा उपयोग करण्यात येणा-या अडचणी दूर करणा-या उपायानुसार वर्गीकरण	103
5.47	दूरदर्शनच्या उपयोगानुसार	104
5.48	दूरदर्शनचा उपयोग करण्यात येणा-या अडचणीनुसार	104
5.49	अडचणी सोडविण्यासाठी सुचवलेल्या उपायानुसार	105
5.50	साधनांचा वापर करण्यात येणा-या अडचणी	106
5.51	अडचणी दूर करण्यासाठी योजलेले उपाय	107

चित्र, आकृती, तक्ता व नकाशा यादी

	नाव	पृष्ठांक
चित्र	3.1 ज्ञान माध्यमाचा विकास	28
आकृत्या	3.2 संवेदनेद्वारे होणा-या अध्ययनाचे शेकडा प्रमाण	34
	3.3 एड्गर डेल यांचा अनुभवाचा त्रिकोण	35
तक्ता	3.1 दृक - श्राव्य साधनांचे वर्गीकरण	38
नकाशा	4.1 पाटण तालुक्याचा नकाशा	53